

Datum van inontvangstneming : 30/01/2024

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-749/23-1

Zaak C-749/23

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

20 november 2023

Verwijzende rechter:

Okresní soud v Teplicích (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 september 2023

Verzoekende partij:

innogy Energie, s.r.o.

Verwerende partij:

QS

BESCHIKKING

De Okresní soud v Teplicích (rechter in eerste aanleg Teplice, Tsjechië), die als alleensprekende rechter zetelt [...] in de zaak van

verzoekende partij: **innogy Energie, s.r.o., [...]**

tegen

verwerende partij: **QS, [...]**

inzake de betaling van 6.609,66 Tsjechische kroon (CZK)

heeft beslist:

[...] op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende **prejudiciële vragen** te stellen:

- a. Staan de aard en het doel van richtlijn 93/13/EEG van de Raad eraan in de weg dat artikel 3 van deze richtlijn, gelezen in samenhang met punt 1, onder e), van de bijlage betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten bij die richtlijn, gelezen in samenhang met artikel 5 van deze richtlijn betreffende het duidelijk en begrijpelijk opstellen van de bedingen, alsook het doeltreffendheidsbeginsel uit artikel 7, aldus worden uitgelegd dat de contractuele boete die in een toetredingsovereenkomst is opgenomen in het deel „overige bepalingen” op bladzijde 1/2 (eerste bladzijde van de overeenkomst), hoewel (in tegenstelling tot de gangbare praktijk op het gebied van consumentenovereenkomsten) die „eerste” bladzijde geen identificatiegegevens van de partijen bevat, hier inhoudelijk niets is ingevuld en de contractuele boete is opgenomen in het deel „overige bepalingen”, die niet overkomen als wezenlijke bepalingen, wordt beschouwd als een correct onderdeel van een schriftelijke overeenkomst tussen een consument en een leverancier, aangezien van de consument kan worden verlangd dat hij die bladzijde van de overeenkomst naar behoren leest, terwijl de tweede bladzijde van de overeenkomst (2/2), die daadwerkelijk is ingevuld en ondertekend, voldoende informatie bevat om aan te geven dat het de tweede bladzijde van de overeenkomst is, juist omdat zij als 2/2 is aangeduid?
- b. Staan de aard en het doel van richtlijn 93/13/EEG van de Raad eraan in de weg dat artikel 3 van deze richtlijn, gelezen in samenhang met punt 1, onder e), van de bijlage bij die richtlijn en/of artikel 12, lid 3, van richtlijn (EU) 2019/944 aldus worden uitgelegd dat, wanneer een leverancier een overeenkomst van bepaalde duur tegen vaste prijs voor de levering van energie beëindigt wegens niet-nakoming van de verbintenissen door de consument, de omvang van het daadwerkelijke rechtstreekse economische verlies dat de leverancier lijdt als gevolg van de vervroegde beëindiging van de overeenkomst met de consument **niet** van belang is?

[...]

Motivering:

A) Voorwerp van de procedure

Verzoekster vordert betaling van 6 609,66 CZK, met de motivering dat verweerder, krachtens een pakketovereenkomst voor de levering van elektriciteit, elektriciteit voor huishoudelijke doeleinden heeft afgenomen op het afnamepunt [...] en zich ertoe heeft verbonden de overeengekomen prijs voor de geleverde

elektriciteit te betalen. De overeenkomst is gesloten voor een bepaalde duur, er is een product overeengekomen dat een specifieke elektriciteitsprijs garandeert voor de gehele duur van de overeenkomst [tijdens de basisduur van de overeenkomst, terwijl hierin voor de latere periode (verlenging) is bepaald hoe de prijs zal worden vastgesteld] en een lagere eenheidsprijs voor elektriciteit verzekert, in tegenstelling tot overeenkomsten van onbepaalde duur. Verzoekster verzekert dit voordeel met een contractuele boete, ervan uitgaande dat de afnemer zijn verbintenis om de overeenkomst gedurende de overeengekomen periode naar behoren uit te voeren, zal nakomen. Tegelijkertijd vormt deze contractuele boete ook een forfaitaire vergoeding voor de schade die verzoekster kan lijden als gevolg van het niet-afnemen van de gecontracteerde energie door de afnemer, aangezien verzoekster in het geval van overeenkomsten van bepaalde duur de elektriciteit voor de afnemer vooraf, voor de gehele duur van de overeenkomst, koopt op variabele groothandelsmarkten, op basis van een zogenaamd redelijkerwijs voorzienbaar verbruik. Met de motivering dat verweerder zijn verplichtingen om de verschuldigde elektriciteitsprijs te betalen niet was nagekomen, heeft verzoekster op 11 september 2020 de levering van elektriciteit overeenkomstig de energiewet gestaakt en de overeenkomst bij brief van 23 september 2020 opgezegd. Naar aanleiding van die opzegging heeft verzoekster aan verweerder ingevolge de overeenkomst van bepaalde duur een contractuele boete van 8 800 CZK in rekening gebracht, door op 13 september 2020 een factuur uit te reiken voor het bedrag van de contractuele boete, te betalen vóór 23 september 2020. De contractuele boete wordt gevorderd voor een bedrag van 400 CZK per maand, te rekenen vanaf 11 september 2020 tot 24 juli 2022, dat wil zeggen voor 22 maanden, voor een totaalbedrag van 8 800 CZK. Verweerder heeft een gedeeltelijke betaling van 2 190,34 CZK gedaan, zodat het in rechte gevorderde bedrag overeenkomt met de resterende schuld van verweerder.

Verweerder heeft geen standpunt over de vordering ingenomen.

Verweerder is zonder excuus niet op de geplande terechtzitting verschenen en de verwijzende rechter heeft de procedure in zijn afwezigheid gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. De verwijzende rechter heeft de stukken van het dossier onderzocht en aan (de advocaat van) verzoekster meegedeeld dat hij, gezien de status van verweerder als consument, twijfels had over de vraag of de contractuele boete verenigbaar was met de bepalingen van het Unierecht met betrekking tot consumentenbescherming. Verzoekster heeft geen standpunt ingenomen over de gevolgde procedure.

Op grond van de onderzochte stukken heeft de verwijzende rechter de volgende gedeeltelijke feitelijke vaststellingen gedaan:

De verwijzende rechter heeft, op basis van de op 24 januari 2020 tussen verzoekster en verweerder als consument gesloten pakketovereenkomst voor de levering van elektriciteit, vastgesteld dat het ging om een overeenkomst in de vorm van een vooraf door verzoekster afgedrukt formulier, dat uitsluitend op

bladzijde 2/2 inhoudelijk is ingevuld en ondertekend. Krachtens deze overeenkomst heeft verzoekster zich ertoe verbonden om met ingang van 24 januari 2020 de afname van energie op het afnamepunt [...] mogelijk te maken en heeft verweerder zich ertoe verbonden om in ruil voor de gerealiseerde elektriciteitsafname de verkoopprijs te betalen overeenkomstig de toepasselijke prijslijst. Er werden voorschotten van 1 200 CZK per maand overeengekomen, met als product het distributietarief STANDARD DO2d, en een gepland verbruik van 1,8 MWh/jaar. Op de bladzijde van de overeenkomst die is aangeduid als 1/2 in het deel „**Sluiting en duur van de overeenkomst**”, is aangegeven dat de overeenkomst is gesloten voor een bepaalde duur van 30 maanden („Basisperiode”) en in die periode niet vervroegd kan worden opgezegd.

De betwiste bepaling staat in de rubriek „Overige bepalingen”, waarin is vastgesteld dat de afnemer verplicht is er zonder onnodige vertraging voor te zorgen dat hij met innogy samenwerkt om de aanvang van de levering op grond van de gesloten overeenkomst mogelijk te maken, en er zich in het bijzonder toe verbindt geen juridische of andere handelingen te verrichten die de uitvoering van de verbintenis van verzoekster tot levering van elektriciteit verhinderen (daaronder begrepen het veranderen van leverancier), behalve die waarop hij krachtens de wet recht heeft. Bij niet-nakoming van deze verbintenis is de afnemer verplicht aan innogy een boete te betalen van 3 000 CZK voor de categorie huishoudens en 10 000 CZK voor de categorie ondernemingen. De afnemer die innogy misleidt door de overeenkomst in onderlinge overeenstemming te beëindigen om vervolgens, in strijd met de opgegeven oorzaak van die overeenstemming, op hetzelfde afnamepunt energie van een andere leverancier af te nemen, dient dezelfde boete te betalen. Indien de afnemer zonder toestemming van innogy een juridisch relevante wilsverklaring aflegt (ongeacht of de verklaring werd afgelegd bij of betekend aan innogy, dan wel of dit te laat gebeurde of dat de verklaring gebrekkig was, en ongeacht de wijze waarop en door wie de overeenkomst/de levering vervolgens werd beëindigd) die gericht is op de vervroegde beëindiging van de overeenkomst van bepaalde duur of van de levering van innogy (in haar hoedanigheid van balanceringsverantwoordelijke ten aanzien van de marktdeelnemer) op basis van een dergelijke overeenkomst (een volmacht om van leverancier te veranderen of een niet binnen de overeengekomen termijn gedane betekening van een verklaring van beëindiging van een overeenkomst van bepaalde duur wordt ook als een dergelijke wilsverklaring beschouwd; daarentegen wordt een louter aanbod tot vroegtijdige beëindiging van een overeenkomst in onderlinge overeenstemming niet als een dergelijke wilsverklaring beschouwd) en/of indien de afnemer herhaaldelijk (dat wil zeggen twee keer of vaker) een van de contractuele verbintenissen tot betalen schendt (ongeacht of het dezelfde verbintenis of verschillende verbintenissen betreft en of dit wordt gevolgd door een eenzijdige opzegging door innogy), en/of indien de afnemer door zijn gedrag de levering onmogelijk maakt, is innogy gerechtigd de klant een boete in rekening te brengen – waaronder tevens begrepen een eventuele vergoeding voor schade die innogy lijdt als gevolg van het niet-afnemen van de overeengekomen elektriciteit door de afnemer – ten bedrage van 400 CZK voor de categorie huishoudens en 2 000 CZK

voor de categorie ondernemingen, voor elke kalendermaand en het gedeelte daarvan volgend op de datum van beëindiging of onderbreking van de levering door innogy als gevolg van het hierboven beschreven gedrag van de afnemer, tot aan het verstrijken van de overeengekomen duur van de overeenkomst (rekening houdend met de eventuele verlenging van de duur van de overeenkomst). In het geval van een afnemer met een volgens de prijslijst bepaald distributietarief D01d of C01d, wordt het bedrag van de in de vorige zin bedoelde boetes met de helft verminderd. De afnemer is verplicht aan innogy een boete te betalen van 100 CZK voor elk afzonderlijk uit deze overeenkomst voortvloeiend geval van betalingsachterstand van meer dan 10 dagen. De afnemer is verplicht de in de factuur opgenomen boete te betalen op de vervaldatum, overeenkomstig de algemene contractuele voorwaarden. Indien voor vervroegde en in strijd met de contractuele bepalingen gedane beëindiging van de overeenkomst/de levering een boete in rekening wordt gebracht, wordt de afnemer daadwerkelijk van zijn verplichting tot betaling van de boete ontheven indien hij zijn wilsverklaring tot vervroegde beëindiging van de overeenkomst annuleert of herroept en de negatieve effecten ervan jegens innogy opheft. Tenzij hierboven anders is bepaald, heeft innogy naast het recht om wegens het niet-nakomen van de verbintenis door de afnemer een boete in rekening te brengen, ook het recht om voor het niet-nakomen van de betreffende verbintenis een schadevergoeding en verdragingsrente te vorderen. Een eventuele terugtrekking uit de overeenkomst doet niets af aan het recht van innogy op een boete wegens de niet-nakoming door de afnemer van de verbintenissen vóór deze terugtrekking. „Overige bepalingen” treden in werking op de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst.

In dit geval wordt de overeenkomst door werknemers van verzoekster rechtstreeks in een elektronische omgeving (op een computer) ingevuld en kan de consument het document op een scherm bekijken; de werknemer van verzoekster zorgt er met behulp van een muis voor dat door de tekst van de overeenkomst heen kan worden bewogen. Het document wordt vervolgens ondertekend met gebruik van een tablet en de definitieve versie van de ondertekende overeenkomst wordt per e-mail naar de consument gestuurd. De overeenkomst kan op verzoek van de consument in elk stadium van het bedingen worden afgedrukt.

Bij brief van 21 juli 2020 is verweerder verzocht om de openstaande voorschotten van 1 200 CZK voor de maanden juni en juli 2020 te betalen. Vervolgens heeft verzoekster de overeenkomst bij brief van 23 september 2020 opgezegd omdat verweerder het aan verzoekster verschuldigde bedrag ondanks herhaalde aanmaningen niet heeft betaald. Verzoekster heeft in factuur [...] een eindafrekening gemaakt en het te veel betaalde bedrag voor de levering van elektriciteit voor de periode van 4 februari 2020 tot 11 september 2020 voor een bedrag van 316,36 CZK verrekend. Bij brief van 13 september 2020 heeft verzoekster aan verweerder een contractuele boete van 8 800 CZK in rekening gebracht voor het niet-afnemen van elektriciteit gedurende 22 maanden, ten bedrage van 400 CZK voor elke maand, met een betalingstermijn van 23 september 2020.

B) Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (wet nr. 89/2012 betreffende het burgerlijk wetboek), zoals gewijzigd

§ 2048, lid 1:

Als de partijen een contractuele boete voor de niet-nakoming van contractuele verbintenissen voor een bepaald bedrag, dan wel de wijze waarop het bedrag van de contractuele boete wordt vastgesteld zijn overeengekomen, kan de schuldeiser de contractuele boete vorderen ongeacht of hij als gevolg van de niet-nakoming van de overeengekomen verbintenis al dan niet schade heeft geleden. De contractuele boete kan in een andere vorm dan geld worden bedongen.

§ 580, lid 1:

Een rechtshandeling die in strijd is met de goede zeden, alsook de rechtshandeling die in strijd is met de wet, is ongeldig, als de aard en het doel van de wet dit vereisen.

§ 1811, lid 1:

De onderneming is verplicht om alle informatie aan de consument te verstrekken op duidelijke en begrijpelijke wijze en in de taal waarin de overeenkomst is gesloten.

Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon (wet nr. 458/200 – energiewet)

[bepalingen van nationaal recht die ratione temporis niet van toepassing zijn]

Opmerking: de harmonisatie met richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad (EU) is door de hierboven genoemde bepalingen met ingang van 1 januari 2022 gerealiseerd – tot dan (tot 31 december 2021) was de regeling die in het Tsjechische rechtssysteem van kracht was, vervat in § 11a van de energiewet met de titel „Bepaalde maatregelen ter bescherming van afnemers”. De inhoud daarvan is voor het onderhavige geval niet relevant.

§ 28, lid 1,

De afnemer heeft het recht:

e) kosteloos een elektriciteitsleverancier te kiezen en over te stappen naar een andere,

§ 28, lid 2,

De afnemer is verplicht om:

l) bij uitoefening van het keuzerecht krachtens lid 1, onder e), de overeengekomen opzegtermijn in acht te nemen wanneer een overeenkomst is gesloten voor onbepaalde duur.

C) Unierecht

Aangevoerde bepalingen van Unierecht:

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten

Artikel 3

1. Een beding in een overeenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, wordt als oneerlijk beschouwd indien het, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort.

2. Een beding wordt steeds geacht niet het voorwerp van afzonderlijke onderhandeling te zijn geweest wanneer het, met name in het kader van een toetredingsovereenkomst, van tevoren is opgesteld en de consument diens gevolge geen invloed op de inhoud ervan heeft kunnen hebben.

Het feit dat sommige onderdelen van een beding of een afzonderlijk beding het voorwerp zijn geweest van een afzonderlijke onderhandeling sluit de toepassing van dit artikel op de rest van een overeenkomst niet uit, indien de globale beoordeling leidt tot de conclusie dat het niettemin gaat om een toetredingsovereenkomst.

Wanneer de verkoper stelt dat een standaardbeding het voorwerp is geweest van afzonderlijke onderhandeling, dient hij dit te bewijzen.

3. De bijlage bevat een indicatieve en niet uitputtende lijst van bedingen die als oneerlijk kunnen worden aangemerkt.

Artikel 5

In het geval van overeenkomsten waarvan alle of bepaalde aan de consument voorgestelde bedingen schriftelijk zijn opgesteld, moeten deze bedingen steeds duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld. In geval van twijfel over de betekenis van een beding, prevaleert de voor de consument gunstigste interpretatie. Deze uitleggingsregel is niet van toepassing in het kader van de in artikel 7, lid 2, bedoelde procedures.

Artikel 7

1. De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een

eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers.

Bijlage:

In artikel 3, lid 3, bedoelde bedingen

1. Bedingen die tot doel of tot gevolg hebben:

[...]

e) de consument die zijn verbintenissen niet nakomt, een onevenredig hoge schadevergoeding op te leggen;

Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU

Artikel 12

Het recht om over te stappen en regels inzake overstapgerelateerde vergoedingen

1. Het overstappen op een andere leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet geschiedt binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek. De lidstaten zorgen ervoor dat een afnemer die wil overstappen op een andere leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet, wanneer hij zich houdt aan de contractuele voorwaarden, het recht heeft om binnen een termijn van ten hoogste drie weken vanaf de datum van het verzoek over te stappen. Uiterlijk in 2026 neemt het technische proces van het overstappen op een andere leverancier niet langer dan 24 uur in beslag en is overstappen op elke werkdag mogelijk.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat ten minste huishoudelijke afnemers en kleine ondernemingen geen overstapgerelateerde vergoedingen hoeven te betalen.

3. In afwijking van lid 2 kunnen de lidstaten leveranciers of marktdeelnemers die aan aggregatie doen, toestaan opzegvergoedingen in rekening te brengen aan afnemers die *vrijwillig* een elektriciteitsleveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs vóór het einde van de looptijd opzeggen, voor zover zulke vergoedingen deel uitmaken van een contract dat de afnemer vrijwillig is aangegaan en **zulke vergoedingen duidelijk aan de afnemer worden meegegeeld** voordat het contract wordt aangegaan. Dergelijke vergoedingen zijn **evenredig** en mogen bovendien niet meer bedragen dan het rechtstreekse economische verlies dat de leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet, lijdt als gevolg van de afnemer die zijn contract opzegt, met inbegrip van de kosten voor gebundelde investeringen of diensten die de afnemer reeds heeft ontvangen als onderdeel van het contract. De bewijslast voor het rechtstreekse economische verlies ligt bij de leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie

doet en de toelaatbaarheid van opzegvergoedingen wordt gemonitord door de regulerende instantie of een andere bevoegde nationale instantie.

D) Aangehaalde rechtspraak

Bij beslissing van 30 augustus 2022, zaaknummer 33 Cdo 2151/2021 – 106, heeft de Nejvyšší soud (hoogste rechter in burgerlijke zaken, Tsjechië) de beslissing van de Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (rechter in tweede aanleg Ustí nad Labem – zittingplaats Liberec, Tsjechië) van 11 februari 2021, zaaknummer 29 Co 165/2020–40 vernietigd, en de zaak terugverwezen voor verdere behandeling.

De verwijzende rechter wijst er in dit verband op dat rechterlijke beslissingen betreffende soortgelijke (analoge) vorderingen te vinden zijn in de databank van geanonimiseerde rechterlijke beslissingen die door het Ministerstvo spravedlnosti ČR (ministerie van Justitie, Tsjechië) wordt bijgehouden op www.justice.cz.

De definitieve uitspraken die de bepalingen in kwestie ongeldig (of nietig) hebben verklaard, zijn definitieve uitspraken [...] [verwijzing naar rechterlijke beslissingen van nationale rechterlijke instanties in eerste en tweede aanleg].

Evenwel zijn er ook, in vergelijkbare mate, definitieve beslissingen waarin geen schending van de wet is vastgesteld, de overeengekomen contractuele boete geldig is verklaard en de vordering is toegewezen.

In de overgrote meerderheid van de gevallen zijn de verweerders passief (zij nemen niet deel aan de procedure en nemen geen standpunt in over het voorwerp van de vordering).

E) Motivering betreffende de eerste prejudiciële vraag

De kwestie van oneerlijke bedingen in overeenkomsten is onderzocht in het kader van de wetgeving die vóór 1 januari 2014 van kracht was. De Ústavní soud České republiky (grondwettelijk hof, Tsjechië) heeft zich in zijn arrest van 11 november 2013, zaaknummer I ÚS 35112/11, bij het uitspreken over de wetgeving die vóór 30 december 2013 van kracht was, niet alleen beperkt tot de vaststelling dat „boeteclausules”, om niet als oneerlijk te worden beschouwd, deel moeten uitmaken van de overeenkomst en dat een verwijzing naar de algemene voorwaarden niet volstaat om aan te nemen dat er sprake is van een geldige overeenstemming, maar ook gewezen op het feit dat de tekst van een consumentenovereenkomst, met name wanneer de overeenkomst de vorm heeft van een formulier, voor de gemiddelde consument voldoende leesbaar, duidelijk en logisch gestructureerd moet zijn, dat de contractuele bepalingen in voldoende grote letters moeten zijn opgesteld en niet in delen van de overeenkomst mogen staan die niet substantieel lijken te zijn.

In reactie op die conclusie hebben grote bedrijven hun overeenkomsten verbeterden de sancties opgenomen in de tekst van de eigenlijke overeenkomst.

Dit is wat verzoekster ook heeft gedaan, maar de manier waarop zij de betreffende bepalingen in de overeenkomst heeft opgenomen, doet twijfel rijzen over de vraag of zij dit daadwerkelijk heeft gedaan in overeenstemming met het beginsel waarop richtlijn 93/13 is gebaseerd. De vraag is of de invoeging van een – niet individueel overeengekomen – beding in een overeenkomst in het deel van de overeenkomst dat is aangeduid met bladzijde 1/2, waarop in het „overige deel” van de overige bedingen echter geen individueel overeengekomen bedingen zijn vermeld, terwijl alle individueel overeengekomen bedingen uitsluitend op bladzijde 2/2 zijn vermeld, voldoet aan de vereisten van artikel 5 van voornoemde richtlijn.

Met betrekking tot het sluiten van overeenkomsten in elektronische vorm in vergelijking met het sluiten ervan in „papieren” vorm, ziet de verwijzende rechter in dit geval geen verschil, aangezien het effect van het plaatsen van de tekst van de boeteclausules in een toetredingscontract op een bladzijde die niet inhoudelijk wordt ingevuld en niet volgt op een dergelijk [ingevuld] deel van de overeenkomst, maar er integendeel slechts aan voorafgaat of kan worden weggelaten ongeacht de wijze waarop de overeenkomst wordt gesloten, of waaraan niet evenveel belang moet worden gehecht als aan informatie die direct wordt gevolgd door een handtekening, in beide gevallen vergelijkbaar is.

F) Motivering betreffende de tweede prejudiciële vraag

De beschreven contractuele boete treft consumenten (onder andere) in geval van beëindiging van de overeenkomst wegens niet-nakoming van hun betalingsverbintenissen. Als het gaat om de beëindiging van de overeenkomst door opzegging door de leverancier, is de meest voorkomende reden juist het niet nakomen van betalingsverbintenissen door de consument. Verzoekster vordert een contractuele boete voor de maanden waarin geen energie is afgenomen overeenkomstig de overeenkomst van bepaalde duur, die in het geval van consumenten 400 CZK per maand bedraagt, zonder dat verzoekster het bedrag van het werkelijke rechtstreekse economische verlies hoeft aan te tonen, zoals dat het geval zou zijn indien de consument degene zou zijn die de overeenkomst tijdens de periode van contractuele verplichtingen zou beëindigen wegens de overstap naar een andere leverancier. In beide gevallen gaat het om de beëindiging van de overeenkomst vóór het einde van de naar behoren overeengekomen duur, maar in het geval van beëindiging door de leverancier rust er geen extra bewijslast op de leverancier om bij de vordering van een contractuele boete het bedrag van de werkelijke directe economische schade te bewijzen, in tegenstelling tot de vrijwillige beëindiging door de consument, waarbij de boete expliciet beperkt is tot het bedrag van het rechtstreekse economische verlies.

De verwijzende rechter merkt op dat er in de onderhavige zaak geen sprake was van onderbetaling van de energieprijis, maar dat er integendeel sprake was van een te veel betaald bedrag, hoewel verweerder ongetwijfeld ten minste twee maandelijkse energievoorschotten van 1 200 CZK niet heeft betaald, en de overeenkomst de verweerder, die een consument is, er niet toe verbindt om een minimumhoeveelheid energie af te nemen. Tegelijkertijd verzekert de contractuele

boete geen enkele verbintenis langs de kant van leverancier zelf, zelfs niet de basisverbintenis, namelijk de correcte levering van energie.

G) Slotopmerkingen

De zaak betreft een zogenaamd klein geschil, waarbij over een vergoeding van maximaal 10 000 CZK wordt beslist en waarvan er tegen de beslissing krachtens het nationale recht geen rechtsmiddelen meer openstaan [...]. De verwijzende rechter was daarom verplicht om zich overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie tot het Hof van Justitie van de Europese Unie te richten.

Tegelijkertijd moet erop worden gewezen dat dit geen op zichzelf staand geval is, maar dat dezelfde vraag het onderwerp is van vele gerechtelijke procedures en dat het antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Unie op de hierboven gestelde prejudiciële vragen relevant zal zijn in vele gerechtelijke procedures.

[...]